

WA 4120-10/2023-w

Łódź, 30 marca 2023 r.

Prezydent Miasta Sieradza

Urząd Miasta Sieradza
Plac Wojewódzki 1
98-200 Sieradz

W odpowiedzi na pismo pana Prezydenta z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie możliwości finansowania z własnych środków budżetowych (Miasta) pomocy interwencyjnej dzikim zwierzętom, które wtargnęły na teren miasta w wyniku incydentu zabłąkania i stwarzają bezpośrednie zagrożenie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli – uprzejmie informuję, że w ocenie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi brak jest podstaw prawnych do ponoszenia przez Miasto tego typu kosztów.

W ocenie RIO w Łodzi okoliczność, że ustawa Prawo łowieckie nie reguluje trybu postępowania w opisywanych sytuacjach nie oznacza że nie reguluje przedmiotowych kwestii w ogóle.

I tak, zgodnie z art. 1 ustawy łowiectwo jako element ochrony środowiska w rozumieniu ustawy oznacza ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami zgodnie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

Z przywołanego przepisu wynika, że łowiectwo obejmuje całokształt spraw związanych z planowaniem, hodowlą, ochroną i pozyskiwaniem zwierzyny łownej. Ochrona zwierzyny – poza zasadami określonymi w przepisach o ochronie przyrody – obejmuje tworzenie warunków bezpiecznego bytowania zwierzyny (art.9 ust. 1 Prawa łowieckiego). Organem zobowiązanym do ochrony zwierzyny, a więc również do odseparowania jej od skupisk ludzkich i ochrona ludzi w takich skupiskach przed zwierzętami jest Państwowa Straż Łowiecka, jednakże jej kompetencje nie obejmują zabezpieczenia terenów miejskich przed dzikimi zwierzętami.

Zabezpieczenie bezpieczeństwa w tym zakresie należy do obowiązków starosty (art.45 ust. 3 Prawa łowieckiego), czy sejmiku województwa - art. 33 a ust. 2 o ochronie zwierząt.

W ocenie Izby nieuprawnione jest również twierdzenie, że także gminy mają obowiązek zabezpieczenia bezpieczeństwa w tym zakresie, a podstawą jest przepis art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Przepis ten nie jest bowiem regulacją odnoszącą się do obowiązków gminy związanych ze zwierzętami łownymi. Należy stwierdzić, że przepis art. 7 ustawy o samorządzie gminnym jest przepisem o charakterze ustrojowym i organizacyjnym, zaś obowiązki gminy wynikają z innych przepisów prawa materialnego, które określają także formy realizacji tych zadań/obowiązków, przy czym należy wspomnieć, że w sferze dominium dopuszcza się realizację zadań także na podstawie samego art. 7 ustawy o s.g. Niemniej jednak uwzględniając

także postanowienia najważniejszego aktu określającego zadania z zakresu bezpieczeństwa obywateli jakim jest ustawa o strażach gminnych, w której to ustawie także brak wyraźnych regulacji odnoszących się do obowiązków gminy związanych ze zwierzętami łownymi, stwierdzić należy, że brak jest regulacji prawnej nakładającej na gminy określone obowiązki związane z przebywaniem zwierząt łownych na terenach zabudowanych.

Po myśli art. 2 ustawy zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe stanowią własność Skarbu Państwa. Naczelnym organem w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw ochrony środowiska, przy czym administrację w tym zakresie sprawuje samorząd województwa jako zadanie z zakresu administracji rządowej (art. 6 i 7 ustawy).

Sąd Okręgowy w Gliwicach w wyroku orzekając w sprawie zwrotu kosztów usunięcia zabitego zwierzęcia z drogi sformułował następującą tezę: Gospodarowanie zasobami zwierząt łownych zgodnie z zasadami ekologii i racjonalnej gospodarki prowadzi także do konieczności ponoszenia kosztów usunięcia zwierząt padłych na drodze. Trudno tego rodzaju obowiązku właściciela, skorelowanego z jego własnością, wyłączyć z zakresu prawa własności. Koszty te bowiem muszą obciążać właściciela zwierząt, a w tym zakresie, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej administrację sprawuje zarząd województwa jako zadanie z zakresu administracji publicznej (art. 7 ustawy Prawo łowieckie) - wyrok SO w Gliwicach z dnia 31 sierpnia 2016r. syg. akt III Ca 1956/15 . Sąd Okręgowy w swoich wywodach podnosi dalej: pomimo obowiązku obciążającego zarządcę drogi do usunięcia padłego zwierzęcia koszty tych działań powinien ponosić właściciel zwierzęcia (SP), bo poprzez brak ich ponoszenia staje się bezpodstawnie wzbogacony w tym zakresie. To bowiem jego jako właściciela obciążają obowiązki związane z pokryciem kosztów usunięcia z drogi padłego zwierzęcia. Inne rozwiązanie prowadziłoby do nieuzasadnionego wzbogacenia właściciela , a przecież właściciel jest znany i odpowiada za swoje zwierzęta nawet gdy padło na drodze. Ta odpowiedzialność może się także objawiać koniecznością zwrotu kosztów jego usunięcia z drogi osobie zobowiązanej do takiego działania. Wynika to ze skorelowania uprawnień właściciela z jego obowiązkami.

W powyższym wyroku Sąd przesądził bardzo istotną kwestię, a mianowicie nawet w przypadku, gdy z przepisów prawa wynika obowiązek np. zarządcy usunięcia padłego zwierzęcia z drogi (dla względów bezpieczeństwa ruchu), to i tak, mając na uwadze, że zwierzęta w stanie wolnym stanowią własność Skarbu Państwa - to właściciel obowiązany jest do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z tym działaniem.

Zaprezentowana interpretacja tym bardziej znajdzie zastosowanie w sytuacji, gdy przepis prawa nie nakłada na gminę wyraźnych obowiązków w tym zakresie. Nawet gdyby przyjąć, że gmina incydentalnie w ramach zapobieżenia niebezpieczeństwu dla mienia i ludzi podejmie działania interwencyjne w stosunku do dzikich zwierząt - koszty takich działań powinny być pokryte przez zarząd województwa, który sprawuje administrację w zakresie łowiectwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej .

Informuję jednocześnie, że stanowisko zaprezentowane w niniejszym piśmie udzielone zostało w ramach prowadzonej przez Izbę działalności informacyjnej i nie ma mocy wiążącej.

Z poważaniem

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

dr Ryszard Paweł Krawczyk